

15.02.2016

Stj/1

§ 150

Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi vanhusten asuntojen muutostöistä

HEL 2015-010362 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 9.9.2015 hyväksymän toivomusponnen (Yrjö Hakanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Samalla kaupunginhallitus esittää, että pyritään lisäämään tiedottamista suoraan ikäihmisille kotiin vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten asunnonmuutostöiden teettämisen mahdollisuudesta.

Kannattaja: Silvia Modig

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Lasse Männistö, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 6

Veronika Honkasalo, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Tuomas Rantanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Hannu Oskala

Poissa: 0

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 6 (1 tyhjä).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

15.02.2016

Stj/1

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään vanhuspalvelulain mukaista suunnitelmaa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että vanhuksille tiedotetaan laajemmin mahdollisuuksista saada avustusta omatoimista selviytymistä helpottaviin asunnon muutostöihin ja selvitetään miten kaupunki voi tarvittaessa edistää muutostöiden tekemistä (Yrjö Hakanen)".

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava myös muille valtuuteuille.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että tavoitteena on iäkkäiden henkilöiden selviytyminen omissa asunnoissaan mahdollisimman pitkään. Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi asunnon esteettömyyden parantamiseen asukkaan turvallisen liikkumisen edistämiseksi sekä WC- ja peseytymistilojen kunnostamiseen. Ovien levennykset sekä kynnysten ja ammeiden poistamiset ovat yleisimpiä päivittäistä toimintaa vaikeuttavista esteistä aiheutuvia muutostöitä.

Myös iäkkään henkilön on huolehdittava ensisijaisesti itse asuntonsa korjaamisesta ja varustamisesta omia tarpeitaan ja toimintakykyään vastaavaksi. Muutostöihin tarvitaan aina asunnon omistajan suostumus ja moniin töihin myös isännöitsijän lupa.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

15.02.2016

Stj/1

Valtioneuvosto varaa talousarviossaan vuosittain määrärahat avustuksiin, jotka kohdistuvat sekä asuntokannan korjaukseen että asumisolojen parantamiseen. Kunta, jonka alueella avustuksenhakijan asunto sijaitsee, myöntää vanhusväestön ja vammaisten asuntojen korjausavustukset.

Helsingin kaupungilla korjausavustusten myöntäminen on keskitetty kiinteistöviraston asunto-osastolle. Korjausavustusasioissa keskeiset yhteistyökumppanit ovat kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Vanhustyön keskusliitto. Vanhustyön keskusliiton alueelliset korjausneuvot avustavat sotainvalideja, veteraaneja ja muita ikääntyneitä henkilöitä asunnossa tarvittavien muutostöiden kartoittamisessa, suunnittelussa ja korjausavustusten hakemisessa. Tarvittaessa korjausneuvot auttavat myös muutostyöt tekevän urakoitsijan etsimisessä. Korjausneuvonta on maksutonta. Verotuksen kotitalousvähennys on hyödynnettävissä muutostöiden kustannuksiin.

Taloyhtiöille suunnattuja, kotona asumista tukevia avustuksia ovat valtion varoista myönnettävät esteettömyys- ja hissiavustukset. Valtion avustusta täydentää Helsingin kaupungin hissiavustus.

Sosiaali- ja terveysvirastosta voi tiedustella rahoitusta pieneen, kiireelliseen ja kustannuksiltaan vähäiseen, enintään 500 euron hintaiseen rakennustekniseen muutostyöhön. Muutostyön tarkoituksena on yli 65-vuotiaan henkilön kotona asumisen tukeminen esimerkiksi sairaalasta kotiutumisen yhteydessä.

Yli 500 euroa maksavaan muutostyöhön voi hakea tulosidonnaista rahoitusta sosiaalihuoltolain perusteella. Muutostöitä voidaan tukea kohtuullisesti silloin, kun asiakkaan asunto on esimerkiksi erityisen huonokuntoinen ja siitä aiheutuu merkittäviä terveys- ja hyvinvointiriskejä.

Vammaispalvelulain perusteella on mahdollisuus hakea asunnon muutostöiden rahoitusta. Asunnon muutostöitä korvattaessa vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituisessa asunnossa tuottaa pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia. Tällöin rahoitus ei ole tulosidonnaista.

Haettavina olevien avustusten hakuajoista tiedottaminen kuuluu kunnalle. Avustusten hakuajoista julkaistaan sanomalehti-ilmoitus (HS, HBL ja Metro-lehti). Tieto vanhusten ja vammaisten avustusten hakuajoista toimitetaan keskeisille yhteistyökumppaneille. Avustuksista löytyy tietoa myös kaupungin internet-sivuilta sekä sosiaali- ja terveysviraston julkaisemasta ikäihmisten palveluoppaasta. Palveluoppaita on saatavilla laajasti kaupungin eri palvelupisteistä.

15.02.2016

Stj/1

Avustuksiin liittyvää tiedotusta on pyritty lisäämään eri tavoin kiinteistöviraston asumisen viranomaispalvelut-yksikön viestintästrategian mukaisesti. Kevään 2015 korjausavustushaun yhteydessä kutsuttiin yhteistyökumppanit koolle toimivan yhteistyöverkoston luomiseksi ja yhteistyön kehittämiseksi. Syksyllä 2015 Stadin ikäohjelmaan liittyen monipuolisissa palvelukeskuksissa järjestetyillä ikäihmisten messuilla on tiedotettu mahdollisuudesta saada avustusta asunnon muutostöihin ja korjauksiin sekä taloyhtiöille myönnettävistä hissiavustuksista. Palvelukeskuksissa annettavan neuvonnan lisäksi ikääntyneiden palveluneuvontaa järjestetään palvelualueiden asiakas- ja asukastilaisuuksissa, joissa teemana ovat mm. asunnon muutostyöt. Sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja vanhuspalvelulain mukaiseen palveluntarpeiden selvittämiseen sisältyy myös asunnon muutostöiden tarpeiden arviointi ja niistä tiedottaminen. Toimintakykyä arvioitaessa on selvitettävä, miltä osin iäkäs henkilö pystyy suoriutumaan tavanomaisista elämän toiminnoista asuin- ja toimintaympäristössään, ja missä asioissa hän tarvitsee tukea ja apua. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota iäkkään henkilön ympäristön esteettömyyteen ja asumisen turvallisuuteen. Tiedottamista lisätään ja kehitetään edelleen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Asuntolautakunta 21.01.2016 § 3

15.02.2016

Stj/1

HEL 2015-010362 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponnosta koskien tiedottamisen lisäämistä vanhusten mahdollisuuksista saada avustusta omatoimista selviytymistä tukeviin asuntojen muutostöihin sekä muutostöiden edistämistä:

Valtio tukee asuntojen korjaamista

Valtioneuvosto varaa talousarviossaan vuosittain määrärahat avustuksiin, jotka kohdistuvat sekä asuntokannan korjaukseen että asumisolojen parantamiseen. Haettavina olevat avustukset vaihtelevat vuosittain niihin varattujen määrärahojen mukaisesti. Kuluvan vuoden korjaus- ja energia-avustuksille varatut määrärahat laskevat 25 miljoonaan euroon viime vuoden 35 miljoonasta eurosta. Asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annettuun lakiin (1184/2005) perustuvia korjaus- ja energia-avustuksia myöntävät sekä kunnat että Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA). Vanhusväestön ja vammaisten asuntojen korjausavustukset myöntää kunta, jonka alueella avustuksenhakijan asunto sijaitsee. ARA myöntää avustukset taloyhtiöille hissien rakentamiseksi sekä liikkumisesteiden poistamiseksi. Korjaus- ja energia-avustusten haussa noudatetaan valtakunnallista hakumenettelyä ARAn erikseen ilmoittamina hakuaikoina. Liikkumisesteenpoistamiseen ja hissien rakentamiseen myönnettäviä avustuksia voi hakea jatkuvasti.

Vanhusväestön ja vammaisten asuntojen korjausavustus

Vanhuksille ja vammaisille henkilöille suunnatun korjausavustuksen tavoitteena on tukea kotona asumista ja omatoimista selviytymistä. Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi asunnon esteettömyyden parantamiseen asukkaan turvallisen liikkumisen edistämiseksi sekä WC- ja peseytymistilojen kunnostamiseen mm. tukikahvoja ja korotettuja kalusteita hankkimalla. Korjausavustuksen saaminen edellyttää, että ympäri-vuotisessa asumiskäytössä olevassa asunnossa asutaan pysyvästi ja ruokakunnasta ainakin yksi henkilö on vähintään 65-vuotias tai vammainen. Avustus myönnetään tarveharkinnan perusteella. Korjausavustuksen määrä on pääsääntöisesti enintään 40 % hyväksytyistä korjaus-kustannuksista. Avustusta myönnetään vain sellaisiin toimenpiteisiin, joiden rahoittamiseksi hakijalla ei ole oikeutta saada muuta julkista tukea.

Helsingin kaupungilla korjausavustusten myöntäminen on keskitetty kiinteistöviraston asunto-osastolle, asumisen viranomaispalvelut yksik-

köön. Korjausavustusasioissa yksikön keskeiset yhteistyökumppanit ovat kaupungin sosiaali- ja terveystoimi ja Vanhustyön keskusliitto(VTKL). Vanhustyön keskusliiton alueelliset korjausneuvojat avustavat sotainvalideja, veteraaneja ja muita ikääntyneitä ihmisiä asunnossa tarvittavien muutostöiden kartoittamisessa, suunnittelussa ja korjausavustusten hakemisessa. Tarvittaessa korjausneuvojat auttavat myös muutostyöt suorittavan urakoitsijan etsimisessä. Korjausneuvonta on maksutonta. Monet vanhukset tarvitsevatkin rahallisen tuen lisäksi tai sen sijasta, apua niin avustushakemuksen täyttöön kuin varsinaisten korjaustöiden toteuttamiseenkin.

Hissi- ja esteettömyysavustukset taloyhtiöille

Taloyhtiöille suunnattuja, kotona asumista tukevia avustuksia ovat valtion varoista myönnettävät esteettömyys- ja hissiavustukset. Uusien hissien rakentamisavustuksiin on vuonna 2016 käytössä noin 14 miljoonaa euroa. Avustusten tavoitteena on sellaisten liikkumisesteiden poistaminen, joilla tehdään mahdolliseksi liikuntarajoitteisen pääsy asuinrakennukseen, siinä oleviin asuntoihin tai muihin tiloihin. Apuvälineitä, kuten rollaattoria tai pyörätuolia käyttävillä on oltava esteetön kulkumahdollisuus rakennuksessa. Esteettömyys- ja hissiavustuksen määrä on enintään 50 % hyväksytyistä korjaus- tai rakennuskustannuksista. Valtion hissiavustusta täydentää Helsingin kaupungin hissiavustus, jota myönnetään ARAn hissiavustuksen saaneille taloyhtiöille hissien rakentamiseen jo olemassa oleviin kerrostaloihin. Kaupungin hissiavustuksen määrä on 10 % hissien hyväksytyistä rakennuskustannuksista. Viime vuonna kaupungin hissimäärärahoista myönnettiin avustusta 66 hissien rakentamiseen.

Avustuksista tiedottaminen

Tiedotusvastuu erillisinä hakuaikoina haettavina olevista avustuksista on kunnalla. Asunto-osasto tiedottaa avustusten hakuajoista julkaisemalla ilmoituksen keskeisimmissä sanomalehdissä (HS, HBL ja Metrolehti). Tieto kulloinkin haettavina olevista vanhusten ja vammaisten avustuksista toimitetaan myös keskeisille yhteistyökumppaneille. Avustuksista löytyy lisäksi tietoa kaupungin internet- sivuilta sekä sosiaali- ja terveysviraston julkaisemasta ikäihmisten palveluoppaasta.

Viime vuonna avustuksiin liittyvää tiedotusta pyrittiin lisäämään eri tavoin asumisen viranomaispalvelut-yksikön viestintästrategian mukaisesti. Kevään 2015 korjausavustushaun yhteydessä kutsuttiin yhteistyökumppanit palaveriin tavoitteena toimivan yhteistyöverkoston luominen ja yhteistyön kehittäminen. Syksyllä osallistuttiin Stadin ikäohjelmaan liittyen vanhusten monipuolisissa palvelukeskuksissa järjestettyihin ikäihmisten messuihin. Messuvieraille kerrottiin mm. mahdollisuu-

15.02.2016

Stj/1

desta saada avustusta asunnon muutostöihin ja korjauksiin sekä taloyhtiöille myönnettävistä hissiavustuksista. Tiedotusta haettavina olevista avustuksista lisätään ja kehitetään edelleen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Merja Liski, palvelupäällikkö, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.01.2016 § 8

HEL 2015-010362 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Asunnon muutostyö -palvelu on tarkoitettu iäkkäälle henkilölle, jonka vakituisessa asunnossa tai sen välittömässä läheisyydessä on päivittäistä toimintaa vaikeuttavia esteitä. Tavoitteena on, että asiakas selviytyy omassa asunnossaan mahdollisimman pitkään. Yleisimpiä muutostöitä ovat ovien levennykset sekä kynnysten ja ammeiden poistamiset. Muutostöihin tarvitaan aina asunnon omistajan suostumus ja suurimpaan osaan muutostöitä myös isännöitsijän lupa. Asunnon muutostöihin on useampia rahoitusvaihtoehtoja.

Myös iäkkäiden henkilöiden on huolehdittava ensisijaisesti itse asuntonsa korjaamisesta ja varustamisesta omia tarpeitaan ja toimintakykyään vastaavaksi. Vanhustyön keskusliiton korjausneuvot avustavat ikääntyneitä asunnon korjaustöiden suunnittelussa ja korjausavustusten hakemisessa. Korjausneuvonta on maksutonta. Tavanomaisiin kodin perusparannusten työkustannuksiin voi hakea kotitalousvähennyistä, josta lisätietoja saa verotoimistosta ja verohallinnon internetsivuilta.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut voi rahoittaa pienen, kiireellisen ja kustannuksiltaan vähäisen, enintään 500 euron hintaisen, rakennusteknisen asunnon muutostyön. Muutostyön tarkoituksena on yli 65-vuotiaan henkilön kotona asumisen tukeminen. Muutostyön välttämättömyyden perusteena on esimerkiksi iäkkään henkilön sairaalasta kotiutumisen mahdollistaminen.

Mikäli asunnon muutostyöt ylittävät 500 euroa, rahoitusta kustannuksiin voi hakea sosiaalihuoltolain mukaisena asunnon muutostyönä. Muutos-

töitä voidaan tukea kohtuullisesti silloin, kun asiakkaan asunto on esimerkiksi erityisen huonokuntoinen ja siitä aiheutuu merkittäviä terveys- tai hyvinvointiriskejä. Asunnon muutostyön hinta asiakkaalle määräytyy hänen maksukykynsä mukaan eli muutostöihin sovelletaan tulo-rajajoja.

Asunnon muutostöiden rahoitusmahdollisuutta voi tiedustella myös vammaispalvelulain mukaisena palveluna, jos asiakas on vaikeavammaisen. Vaikeavammaisuus määritellään kunkin palvelun tai tukitoimen kohdalla erikseen. Asunnon muutostöitä korvattaessa vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituisessa asunnossa tuottaa pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia. Tällöin muutostyöt eivät ole tulosi-donnaisia.

Helsingin kaupungin kiinteistövirastosta voi hakea valtion korjausavustusta ikääntyneiden ja vammaisten asuntojen korjaukseen. Avustus on tulo- ja varallisuussidonnaista. Asunto-osakeyhtiöt voivat hakea avustusta myös liikuntaesteiden poistamiseen ja hissien rakentamiseen. Lisätietoja avustuksesta saa kiinteistöviraston asunto-osastolta.

Palvelualuekohtaisissa ikääntyneiden palveluoppaissa tiedotetaan iäkkäiden mahdollisuuksista saada avustusta omatoimista selviytymistä helpottaviin asunnon muutostöihin. Palveluoppaita on saatavilla laajasti Helsingin kaupungin eri palvelupisteistä ja oppaat löytyvät myös kaupungin internetsivuilta.

Asunnon muutostöistä saa tietoa myös palvelukeskuksista joko paikan päältä tai puhelimitse. Ikääntyneiden palveluneuvonnalla on myös oma sähköposti. Lisäksi palvelualueiden palvelukeskustoiminnassa erilaisissa asiakas- ja asukastilaisuuksissa ovat teemana myös asunnon muutostyöt.

Sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin (36 §) ja vanhuspalvelulain mukaiseen palveluntarpeiden selvittämiseen (15 §) sisältyy myös asunnon muutostöiden tarpeiden arviointi ja niistä tiedottaminen. Toimintakykyä arvioitaessa on selvitettävä, miltä osin iäkäs henkilö pystyy suoriutumaan tavanomaisista elämän toiminnoista asuin- ja toimintaympäristössään, ja missä asioissa hän tarvitsee tukea ja apua. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota iäkkään henkilön ympäristön esteettömyyteen ja asumisen turvallisuuteen liittyviin tekijöihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asunnon muutostyöt ja niistä tiedottaminen tukevat iäkkäiden henkilöiden arjen sujuvuutta ja osallisuutta, vähentävät terveys- ja hyvinvointiriskejä ja mahdollistavat kotona asumisen."

15.02.2016

Stj/1

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leila Pitkäalho, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 44569
leila.pitkaalho(a)hel.fi